

Norges veterinærhøgskole

1935

2005

70-års

Jubileum

Norges veterinærhøgskole

Den offisielle åpningen av Norges veterinærhøgskole (NVH) fant sted i 1936. Da hadde det gått mer enn hundre år siden Stortinget anmodet regjeringen om å «...opprette i Kristiania en Veterinærskole....»

I løpet av høgskolens relativt korte historie er bygningsmassen på Adamstuen blitt vesentlig utvidet, og på 1990-tallet ble Statens forsøksgård for småfe i Sandnes og Veterinærmedisinsk senter i Tromsø overført til NVH.

Med økningen av kunnskapstilfanget kom utvidelse av undervisningen og omlegginger av studieplanen. Undervisningen var i utgangspunktet oppbygget etter mønster fra den Kongelige Veterinær- og Landbohøiskole i København, hvorfra de aller fleste norske veterinærer, inkludert NVHs nyansatte professorer, hadde fått sin utdanning. Arbeidshesten og matproduserende landdyr stod sentralt i undervisningen på denne tiden, mens dagens studieplan bærer preg av den samfunnsmessige betydningen sportshest, familiedyr og fiskearter innen akvakultur har fått. I 1994 ble det etablert en egen undervisningsplan for utdanning av dyrepleiere, og to mastergradsstudier startet opp i 2004. Det første studentkullet som ble immatrikulert, bestod av 15 menn. Den første kvinnelige veterinæren ble uteksaminert i 1945 og i løpet av de siste tiårene har kvinneandelen økt vesentlig. I 2004 ble det tatt opp 60 veterinær-, 14 dyrepleier- og 16 mastergradsstudenter.

Anne Margit Arnitzen

Rektor Lars Moe innleder høgskolens jubileumsfest. I forgrunnen en skulptur av Haakon Five, statsråd i Landbruksdepartementet i 1933, og en av de helt sentrale personer i etableringen av NVH.

Norges veterinærhøgskole ble tatt i bruk i 1935, og feirer i år 70-års jubileum. Forslaget om å opprette en norsk veterinærskole ble reist i Stortinget allerede i 1818, men det skulle gå mange år før veterinærskolen ble en realitet. I begynnelsen sto produksjonsdyrmedisin og bekjempelse av alvorlige, smittsomme sykdommer sentralt. NVH bidro i betydelig grad til å fremme vår gode dyrehelse og til å bekjempe flere alvorlige, smittsomme sykdommer som munn- og klauvsjue, svinepest, smittsom kalvekasting og tuberkulose. Tidlig ble også næringsmiddelhygiene en viktig oppgave for høgskolen.

Fra 1990-tallet og frem til i dag har det skjedd store endringer i dyreholdet, og dette har også påvirket NVHs arbeidsoppgaver. Antallet produksjonsdyrbesetninger er betydelig redusert, akvamedisin har økt i omfang, mattrygghet vektlegges i stadig sterkere grad og ikke minst har befolkningens hold av sports- og familiedyr økt sterkt og fått stor samfunnsmessig betydning.

Veterinærstudiet ved NVH har alltid vært ettertraktet, og vi utdanner i dag langt flere kandidater enn ved høgskolens begynnelse.

Norges veterinærhøgskole fyller 70 år!

Veterinærmedisinens rolle i samfunnet er i stadig utvikling og ferdig utdannede veterinærer er etterspurte i arbeidsmarkedet. En arbeidsmarkedsundersøkelse NVH gjennomførte i 2004 viste at 75% hadde fått jobb før studieslutt og at så å si alle var i jobb. Dyrepleierstudiet startet opp i 1994 og tolv år etter oppstarten ble det kåret til et av Norges mest populære studier. Vi vil i løpet av den nærmeste tiden gjennomføre en arbeidsmarkedsundersøkelse blant dyrepleiestudenter som har gått ut fra NVH for å få et riktig bilde av deres utvikling i arbeidsmarkedet.

Feiringen av NVHs 70-års jubileum vil markeres på flere måter. Vi forventer at vi i nær fremtid vil få en endelig beslutning om NVHs fremtidige organisering og lokalisering, og ønsker å markere vår historie som en selvstendig institusjon. I tillegg til festligheter, seminarer og åpne dager har vi valgt å gi et bilde av historien og nåtiden ved NVH gjennom den vedlagte DVDen og denne tilhørende brosjyren. Vi ønsker på denne måten å gi et tidsriktig og interessant supplement til bokutgivelsen ved 50-års jubileet.

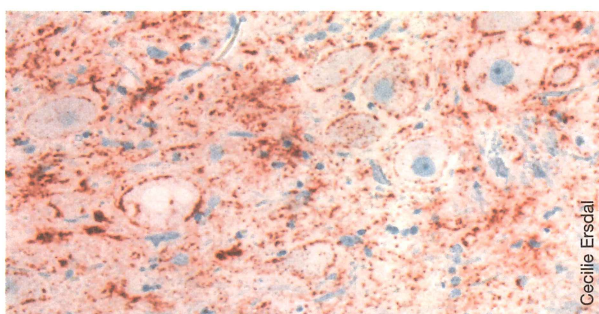
Når Norges veterinærhøgskole nå fyller 70 år, ser vi tilbake på mange aktive år hvor det er oppnådd flere viktige resultater for vår gode dyrehelse. I tillegg har Norges veterinærhøgskole tatt samfunnsendringene inn over seg, og endret seg med disse. Det er en moderne og fremtidsrettet jublant som nå fyller 70 år!

Rektor Lars Moe

Faglig utvikling innen:

Produksjonsdyrmedisin

Husdyrholdet og husdyrproduksjonen i Norge er i sterk endring mot en mer industriell produksjon og større enheter. Fokuset er endret fra terapi på enkelt dyr til aktiv forebygging og behandling i hele besetningen. For å møte de utvidede forventningene har NVH satt sterkere fokus på undervisning i forebyggende helsearbeid og besetningsdiagnostikk. I tillegg må veterinæren som rådgiver beherske systemer for overvåkning, helse- og driftsstyring, hygiene/mattrygghet, økonomi og risikohåndtering, og være en kompetent formidler.

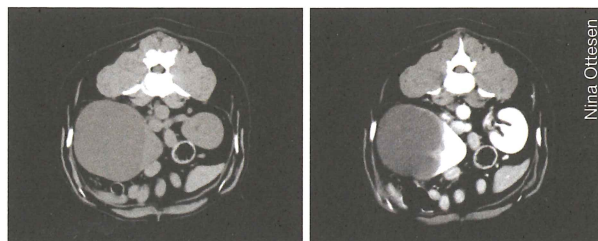
Forskningen har gitt relevante bidrag til husdyrnæringen både nasjonalt og internasjonalt. Det gjelder blant annet grunnleggende forskning innen infeksjonssykdommer som for eksempel skrapesyke og bovin virusdiaré (BVD) og epidemiologiske studier rettet mot husdyrmiljø og optimal sykdomskontroll bl.a. med utgangspunkt i de unike husdyrkontrolldataene. Videre er det et sterkt fokus på grunnforskning og anvendt forskning innen reproduksjon og reproduksjons-/miljøtoksikologi og det arbeides med flåttbårne sykdommer. Det rettes nå et økende fokus inn mot forskning på dyrs velferd i husdyrproduksjonen.

Sports- og familiedyrmedisin

Innen diagnostikk og behandling av sports- og familiedyr har utviklingen vært rivende, spesielt de 20 siste årene. Behovet for stadig mer kunnskap avspeiles i økt forskningsaktivitet. Dyrene har sannsynligvis de samme sykdommene som tidligere, men vi er flinkere til å diagnostisere og til å behandle. Med økt reiseaktivitet dukker nye sykdommer også opp. Vi fokuserer mer på atferd og alternativ medisin enn tidligere, og vi vektlegger også dyrevelferd, empati og kommunikasjon. Med et stort fagområde kommer kravene til økt kompetanse og til spesialisering. Avansert utstyr gjør at vi på de fleste områder kan måle oss med de beste lærestedene i Europa. Forskningsinnsats gir økt kompetanse og mange veterinærer har forsvart doktorgradsarbeider

med tema innen smådyr (hund) og hest. Innen smådyr har forskningsområdene omfattet skjelett- og leddsykdommer, øyesykdommer, mage/tarmsykdommer, nyresykdommer, hormonelle sykdommer, hudsykdommer og anestesi. Hovedsatsingen de siste årene har vært knyttet til kreftforskning hos hund og komparative aspekter. Forskningen på hest har hovedsakelig vært innen ortopedi og anestesi.

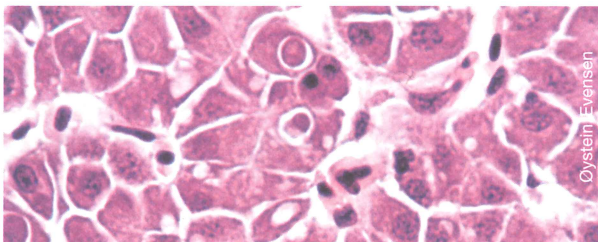

Radiologi (bildediagnostikk)

De siste 25 år, og spesielt siste 15 år, har utviklingen innen radiologi (bildediagnostikk) vært formidabel. I store deler av Europa og i USA har veterinærmedisinen på hest og spesielt smådyr fulgt humanmedisinen i utvikling. Radiologi består i dag av mange disipliner. Ved siden av røntgenbilder har vi ultralyd, computertomografi (CT) og scintigrafi (nukleærmedisin).

Basalfag og akvamedisin

Det har skjedd en rivende utvikling av forskningsverktøy og innen de fleste fagområder benyttes nå molekylærbiologiske vinklinger. Disse benyttes til å kartlegge gener som er interessante i diagnostisk sammenheng, gener som har betydning for sykdomsforståelse eller som påvirker dyrs helse- og produksjonsegenskaper. Det forskes blant annet på virus sykdommer, som infeksjøs pankreasnekrose (IPN) og infeksjøs lakesanemi (ILA) hos fisk, mastitt hos ku (betennelse i jur), beinlidelser hos hest, hund, og fisk, og kreft hos hund. Et stort nasjonalt prosjekt på «Kartlegging av laksegenomet» avsluttes i disse dager. Gjennom dette prosjektet har vi

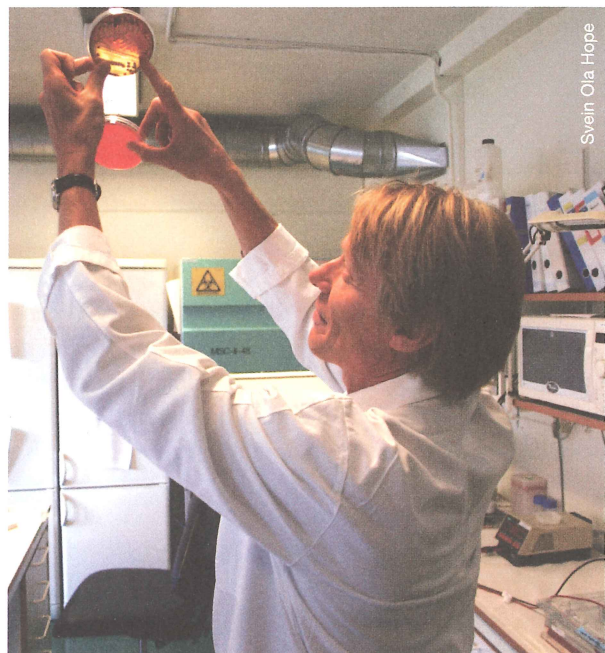

bidratt til å identifisere nesten 200 gener, som blant annet er viktige for laksens immunforsvar. Vi er partner i et senter for fremragende forskning (APC; Aquaculture Protein Centre). I senteret forskes det på effekter av nye vegetabiliske fôrmidler til fisk. Vi har også en omfattende prionforskning med molekylære tilnærminger, blant annet studier av gengrunnlaget for skrapesjuka hos sau.

Mattrygghet og infeksjonsbiologi

Det er de senere år satt betydelig fokus på at matvarene skal være fri for smittestoffer, toksiner og kjemiske forbindelser som kan gi sykdom hos mennesker. Økt import av landbruksvarer og nye produksjonsformer i landbruket fører til nye utfordringer for å sikre trygge matvarer. Nye og pålitelige metoder som kan påvise smittestoffer, gifter og legemidler er vesentlig. Høy kompetanse om infeksjoner hos husdyr og akvatiske dyr er viktig for å kunne ha kontroll med smittsomme dyresykdommer. Infeksjonsbiologi er derfor et fagfelt som har høy prioritet ved NVH.

Forskningssinnsatsen er omfattende og hvert år forsvares det et betydelig antall doktorgradsarbeider innen fagområdene farmakologi, toksikologi, mikrobiologi, parasittologi, immunologi, sykdommer hos viltlevende og semidomestiserte dyr,

dyrevelferd og mattrygghet. Viktige satsingsområder de senere år har vært virus og parasittinfeksjoner hos fisk i oppdrett, matbårne infeksjoner og intoksikasjoner, effekt av miljøgifter på den arktiske fauna, og risikoanalyser knyttet til eksponering for smittestoffer og toksiner.

Veterinærutdanningen

Tallet på studenter som blir tatt opp hvert år har økt gradvis, fra 15 i 1935 til 60 i 2004. Antall søknader har imidlertid økt dramatisk, fra 60 i 1935 til hele 1237 i 2004. Det har alltid vært vanskelig å bli tatt opp på veterinærstudiet, men i de senere årene har nåløyet blitt stadig trangere og karakterkravene er blant de høyeste i Norge.

Inntil 2002 var det krav om husdyrpraksis før opptak til NVH. I stedet har alle studenter fire ukers praksis i en melkeproduksjonsbesetning. Utplasseringsordninger omfatter i dag fem uker innenfor ulike fagfelt hos veterinær (seeing practice) og flere uker felttjeneste utenfor NVH.

Trygve Poppe

Veterinærstudenter obduserer fisk på mærkanten.

Inger Catrinus

Professor Wirstad med studenter opererer hest i 1967.

Helene Ween

Keisersnitt på søye under feltarbeid.

Utviklingen i studentmassen har gradvis gått i retning av total kvinnedominans. Da veterinærutdanningen startet opp ved Norges veterinærhøgskole i 1935 var det ingen kvinner og kvinnene utgjorde et fåtall helt opp til 1970-årene. Da begynte kvinnene å gjøre seg gjeldende. Mot midten av 1980-tallet utgjorde kvinnene halvparten av de studentene som ble opptatt. Gjennom siste del av 1980-tallet og 1990-tallet har utviklingen ført til at kvinnene nå utgjør et stort flertall.

Den første studieplanen kom først i 1957. Siden har det vært flere revisjoner (1968, 1987 og 2002) og fordypningsoppgave ble innført i 1992. Den siste studieplanen, fra 2002, representerer den største forandringen. Studiet ble nå oppdelt i blokker av integrerte fag, og hele det siste året ble avsatt til valgfrie differensieringsretninger innenfor akvamedisin, mattrygghet, familiedyrmedisin, produksjonsdyrmedisin og hestemedisin.

To internasjonale evalueringer, i 1995 og 2004, konkluderte med at veterinærstudiet ved NVH er av høy internasjonal standard.

Evalueringene ble foretatt av The Joint Education Committee nedsatt av European Association for Veterinary Education (EAEVE) og The Federation of Veterinarians in Europe (FVE).

Dyrepleierutdanningen

Siden dyrepleierutdanningen så sin begynnelse i 1994 har den utviklet seg til å bli et av Norges mest populære studier. Interessen for dyrepleierutdanningen var stor allerede i 1994, med 269 søkere til 14 plasser, men ved opptaket i 2004 hadde søknadsmassen økt til hele 1267 søkere til 14 plasser. Dyrepleierutdanningen har alltid vært kvinnedominert, og det er siden utdanningens start kun tatt opp to menn til den ordinære utdanningen.

Fra 1970-årene økte kravene til faglig kompetanse og spesialisering innen smådyrsykdommer og mange velutrustede private dyreklinikker ble etablert. En så at veterinært hjelpepersonale kunne utføre mange oppgaver som tidligere var utført av veterinærene, og at en fagutdanning for dyrepleiere ville kunne være av stor nytte.

Postoperativ overvåking av katt etter operasjon.

NVH tok opp problemstillingen i 1990 og i 1993–94 ble det vedtatt å opprette en ettårig studieretning med 14 studieplasser.

Undervisningen foregikk de første ni årene i 40 uker og ble delt i en tett pakket teoretisk del og en praktisk del. Fra 1996 ble 14 dagers praksis ved en forsøksdyrenhet inkludert og NVH tilfredsstilte derved Europakonvensjonens krav til utdanning av forsøksdyrpersonell kategori A og B (Dyrepassere og forsøksdyrteknikere).

Dyrepleierstudiet ble utvidet til et toårig studium i 2003. På grunn av samordnet opptak til høyere utdanning falt det obligatoriske praksiskravet bort og det var behov for å styrke praksisperioden.

Intravenøs medisinerings.

I 2003 ble offentlig autorisasjon vedtatt, tittelen «Dyrepleier» ble vernet og yrkesgruppen ble lagt innenfor Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell.

Masterutdanningen

Akvamedisin og mattrygghet representerer to viktige satsingsområder for NVH. Kompetanseutvikling er viktig, og høgskolen har derfor etablert egne toårige masterstudier i akvamedisin og mattrygghet.

Ved første opptak i 2004 ble det tatt opp 10 på mattrygghetsstudiet og 6 på akvamedisinstudiet. I 2005 vil dette øke til totalt 25 opptatte studenter, med et stort flertall utenlandske studenter.

Studiemiljøet

Ved studiestart lover studentene å verne dyra og bli gjeterne foran promosjonen og St. Blasius.

Studentene på NVH har alltid gitt klare tilbakemeldinger om et godt sosialt miljø.

Gamle tradisjoner holdes i hevd med ordenskollegiet, kandidatball, fjøsfest, smedfest, og larvelag, og nye har kommet opp. «Bodegafester» har blitt et nytt begrep, med flere gjennom semesteret, og kvinnene er for alvor i ferd med å sette sitt preg på kulturen. Mavedans har blitt en etablert aktivitet, og kvinnekoret Tonus Uteri har siden starten i 1988 vært aktive. Mannskoret Bjelleklang hadde i flere år problemer med rekrutteringen, men er nå i gang igjen for fullt.

Studiemiljøet er ikke så politisk engasjert som det var på 1970-tallet, men det er stor aktivitet blant studentene, og så å si alle er medlem av en eller annen gruppe: Idrett, korps, kor, avis, foto, jakt- og friluftsliv, alpin sport, heste- og hundesport. På Krokskogen benytter studentene seg flittig av «Streptokåken».

Grillfest på studenthytta «Streptokåken».

Veterinærmedisinsk studentutvalg (VSU) fra 1938 og Veterinærmedisinsk studentforening (VSF) fra 1936 lever i beste velgående, og studentene er i tillegg med i en rekke råd og utvalg som blant annet arbeider for det fysiske og psykiske studiemiljøet, studiene, og forskning og etikk.

Utviklingen de senere årene har ført til at studentene har god tilgang til PCer, trådløst nettverk er på vei opp, og samtlige har nå lesesalsplass.

Tonus Uteri og Bjelleklang underholder ansatte og studenter på jubileumsfest i 2005.

Ulike nasjonaliteter har lenge bidratt til et godt studiemiljø ved NVH. I 1950- og 1960-årene hadde Norge en avtale med Finland om utdanning av finske studenter, og islandske studenter har i alle år vært og er fortsatt representert. Det finske innslaget i studentmassen ble borte etter at veterinærhøgskolen stod ferdig i Helsingfors i 1964, men Finlandsfondet som ble etablert i 1970 sørget for fortsatt gode forbindelser ved at norske studenter fikk undervisning og praksis i Finland.

Finske studenter svinger seg i studietiden.

Fra Afrika i sør til Svalbard i nord

Vektleggingen av internasjonalisering kan sies å være en av de mest markante endringene som har funnet sted innenfor undervisning og forskning. NVH har imidlertid i mange år hatt et betydelig samarbeid med andre land.

NVH har inngått en rekke avtaler med andre veterinærfakulteter i Europa, USA, Afrika og Asia for å gi veterinærstudenter muligheten for et utvekslingsopphold som en del av studiet og for å stimulere til forsknings-samarbeid.

Miljøtoksikologisk forskning og utvikling har i flere tiår stått sentralt i høgskolens internasjonale forskningssamarbeid. Fra midten av sekstiårene til slutten av syttiårene var arbeidet i vesentlig grad konsentrert om å kartlegge tilstedeværelse av miljøgifter i miljøet, inklusiv arktisk område, Russland og noen afrikanske land.

Karin Zimmer

Mange ansatte ved NVH arbeidet i kortere eller lengre perioder ved Veterinærfakultetet ved Universitetet i Nairobi i perioden 1965-1989. NVH samarbeider nå med flere universiteter i Afrika. Bildet viser studenter ved Sokoine universitetet i Tanzania der flere norske veterinærstudenter har arbeidet i forbindelse med sine fordypningsoppgaver.

For ca 10 år siden initierte NVH en omfattende studie for å avsløre om de særdeles høye PCB nivåene hos isbjørn på Svalbard hadde effekt på immunforsvaret og på reproduksjonen. Studien har bidratt med et nytt og forbedret kunnskapsgrunnlag for overvåking av miljøgifter i Arktis. Bildet viser en stipendiat ved NVH som tar prøve av en bedøvet isbjørn på Svalbard.

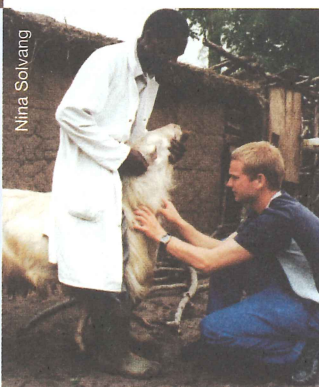

Elisabeth Lie

Erik Flopstad

Student involvert i forskning vedrørende populasjonsdynamikk hos svalbardrein gjennom sitt fordypningsarbeid.

Nina Solvang

En student tar blodprøve av geit i forbindelse med parasittundersøkelser, gjennom sitt fordypningsarbeid i Tanzania.

Innholdsfortegnelse

NVHs Jubileums-DVD

1. Innledning	1.1	Hvorfor markere 70 år. Rektor
	1.2	Hvorfor dette mediet
	1.3	Redaksjonskomiteen
	1.4	NVHs formålsparagrafer
2. Utdanning	2.1	Veterinærutdanning før NVH
	2.2	Veterinærutdanningen etter 1935
	2.3	Etterutdanning
	2.4	Spesialisering
	2.5	Mastergradutdanning
	2.6	Internasjonalisering
	2.7	Finske studenter ved NVH
	2.8	Islandske studenter ved NVH
	2.9	Norske veterinærstudenter i utlandet
	2.10	Dyrepleierutdanningen
3. Forskning og faglig utvikling	3.1	Doktorgrader
	3.2	Institutt for basalfag og akvamedisin
	3.3	Institutt for mattrygghet og infeksjonsbiologi
	3.4	Institutt for produksjonsdyrmedisin
	3.5	Institutt for sports- og familiedyrmedisin
	3.6	Forsøksavdelinger og forsøksgårder
4. Informasjon og service	4.1	Biblioteket
	4.2	Fotolaboratoriet
	4.3	IT-avdelingen
	4.4	Sentrallaboratoriet
	4.5	VetLis
	4.6	NVH som spisskompetanse. Forvaltningsstøtte
	4.7	Rådgiving til brukergruppene
	4.8	Populærvitenskapelig informasjon, gamle og nye medier
5. Styring og instituttstruktur	5.1	Sju rektorer på Rektors kontor
	5.2	Administrasjonen
	5.3	Styringsorganer og ledelse. Instituttstruktur og - administrasjon
6. Bygg og areal	6.1	Bygningene fra tegnebrettet til 2005
7. Samarbeid	7.1	Norges veterinærhøgskole og Veterinærinstituttet
	7.2	Samarbeidsavtaler
	7.3	NVH i EU-relatert forskning
	7.4	U-landssamarbeid
8. Studentaktiviteter	8.1	St. Blasius og Hippi beingrind
	8.2	Andre studentaktiviteter
9. NVHs «indre liv»	9.1	Kantinen
	9.2	Intern informasjon
	9.3	Barnehagen
	9.4	Veterinærfruenes forening
	9.5	Fagorganisasjonene
	9.6	Kaffetreff i Stoga
10. Veterinærmuseet	10.1	Historien og glimt fra samlingene
11. Framtidsvisjoner	11.1	Rektor

- 67 filmer
- 30 bildeserier
- 300 tekstbilder

Norges veterinærhøgskole

Postboks 8146 Dep, 0033 Oslo
www.veths.no